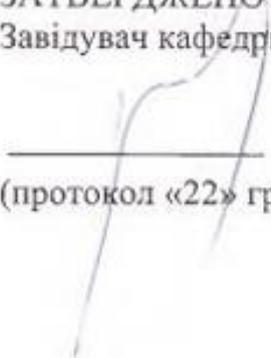

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ
(протокол «22» грудня 2025 р. № 8)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

МІЖНАРОДНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС
(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма «Туризм»

спеціальність 242 Туризм

галузь знань 24 Сфера обслуговування

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет обліку та фінансів

Полтава
2025 – 2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни Міжнародний туристичний бізнес для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності 242 Туризм.

Мова викладання державна, англійська (окремі теми, за погодженням зі здобувачами вищої освіти).

Розробник: Людмила Чіп, доцент кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму, к.е.н., доцент
«24» грудня 2025 року

_____ Людмила Чіп

Погоджено гарантом освітньої програми «Туризм»
«24» грудня 2025 року

_____ Юрій ТЮТЮННИК

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Туризм та рекреація»
протокол від 24 грудня 2025 р. № 5

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності Олена ЄГОРОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4,0
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (<i>обов'язкова чи вибіркова</i>)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	4 (242_ТУР_бд_2022)
Семестр	8
Лекції (годин)	20
Практичні заняття (годин)	20
Самостійна робота (годин)	80
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системних знань про закономірності функціонування та розвитку міжнародного туристичного бізнесу, форми і види міжнародного туризму, а також здатності здійснювати ефективну професійну комунікацію та приймати обґрунтовані рішення у сфері міжнародного туристичного бізнесу з урахуванням національних і міжнародних вимог законодавства та стандартів обслуговування туристів.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Друга іноземна мова», «Історія розвитку туристичної сфери», «Економіка туризму», «Менеджмент в туризмі», «Організація готельно-ресторанного господарства», «Основи туризмознавства», «Правове регулювання туристичної діяльності», «Рекреаційні комплекси України та світу».

4. Компетентності:

загальні:

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

спеціальні (фахові):

ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;

ФК8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем;

ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал;

ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;

ФК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

5. Програмні результати навчання:

ПР1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.
ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з міжнародного туристичного бізнесу.
ПР3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.	Знати і розуміти основні форми і види міжнародного туризму.
ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей..	Встановлювати зв'язки з міжнародними експертами туристичної та інших галузей.
ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.
ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	Приймати обґрунтовані рішення у сфері міжнародного туристичного бізнесу та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення).

Наочні методи (демонстрування).

Практичні методи (робота з навчально-методичною літературою: конспектування, презентації).

Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: методи формування пізнавальних інтересів (метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; заохочення і відповідальності; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження).

Комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота); методи самоконтролю (самооцінювання).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародний туризм як економічне та соціокультурне явище.

Туризм як найдинамічніша форма міжнародної торгівлі послугами. Манільська декларація з світового туризму. Гаазька декларація з світового туризму. Міжнародна академія туризму. Поняття «міжнародного туризму» в правових системах різних країн світу. Іноземний туризм. Закордонний туризм. Міжнародний туризм та його різновиди. Всесвітня туристична організація. Класифікація форм міжнародного туризму. Функції міжнародного туризму. Принципи міжнародного туризму. Статистичний облік операцій міжнародного туризму. Прямий та непрямий вплив міжнародного туризму на економіку. Коефіцієнт доходу від туризму. Туристичний мультиплікатор. Соціальне значення міжнародного туризму.

Тема 2. Сучасні форми розвитку та правове регулювання міжнародного туризму.

Етапи розвитку туризму та історичні форми розвитку туризму. Передісторія міжнародного туризму. Елітарний туризм. Масовий туризм. Теорія абсолютних та відночних переваг та її вплив на розвиток форм міжнародного туризму. Тенденції розвитку міжнародного туризму як індустрії. Чинники формування попиту і пропозиції міжнародного ринку туристичних послуг. Розвиток світового туризму. Форми організації державного регулювання туристичної галузі країн світу. Сертифікація і стандартизація. Ліцензування. Податкове регулювання міжнародної туристичної діяльності.

Тема 3. Міжнародні туристичні організації та мережі.

Міжнародні організації, міжнародні туристичні організації. Спеціалізовані установи щодо питань туризму в системі ООН. Завдання та функції Виконавчої ради ЮНВТО. Офіційна мова діяльності ЮНВТО. Діяльність ЮНВТО за основними напрямками. Основні міжнародно-правові форми діяльності ЮНВТО. Хартія туризму. Кодекс туриста. Гаазька декларація з туризму. Інструменти регулювання міжнародної туристичної діяльності. Класифікація міжнародних туристичних організацій. Міжнародні декларації. Міжнародні конвенції.

Topic 3. International tourism organizations and systems.

International organization, international tourism organizations. Specialized agencies on tourism in the UN system. Tasks and functions of the UNWTO Executive Board. Official language of UNWTO. UNWTO's activities in the main areas. Main International legal forms of UNWTO activity. Tourism charter. Tourism code. The Hague Declaration on Tourism. Instruments for regulating International tourism activities. Classification of international tourism organizations. International declarations. International conventions.

Тема 4. Статистика міжнародного туризму

Історія становлення сучасної статистики міжнародного туризму. Теорія статистичної науки. Зародження статистики туризму. Науковий аналіз статистичної інформації. Підйом міжнародного туристського руху. Облік туристичних потоків. Рекреаційний туризм. Розвиток міжнародної статистики туризму. Конференція ООН з міжнародних подорожей і туризму. Допоміжний рахунок туризму. Сучасний етап розвитку статистики міжнародного туризму. Мобільність населення. Базові концепції і класифікації міжнародного туризму. Міжнародний подорожуючий. Міжнародний відвідувач. Одноденний відвідувач. Статистика туристських потоків. Статистичний облік доходів і витрат. Методи міжнародного статистичного обліку. Облік на кордоні. В'їзні (виїзні) картки.

Topic 4. Statistics of international tourism.

History of the formation of modern international tourism statistics. Theory of statistical science. Origin of tourism statistics. Scientific analysis of statistical information. Rise of international tourism

movement. Accounting for tourist flows. Recreational tourism. Development of international tourism statistics. United Nations Conference on International Travel and Tourism. Tourism sub-account. Current stage of development of international tourism statistics. Population mobility. Basic concepts of international tourism classification. International traveler. International visitor. Same-day visitor. Statistics of tourist flows. Statistical accounting of income and expenditure. Methods of international statistical accounting. Accounting at the border. Entry (exit) cards.

Тема 5. Сутність та класифікація міжнародного туристичного ринку

Особливості ринку міжнародного туризму. Визначення місткості ринку міжнародного туризму. Кількість прибуттів. Структура міжнародного туризму. Внутрішньорегіональний характер туризму. Міжрегіональний туристичний обмін. Просторова структура міжнародних туристських прибуттів. Міжнародні туристичні потоки. Туристичне районування світу. Специфіка цілей та діяльності суб'єктів ринку міжнародних туристичних послуг. Особливості сегментації міжнародного туристичного ринку. Особливості ефективності функціонування міжнародного туристичного ринку.

Topic 5. The essence and classification of the international tourism market.

Features of the international tourism market. Determination the capacity of the international tourism market. Number of arrivals. Structure of International tourism. Intra-regional nature of tourism. Interregional tourist exchange. Spatial structure of international tourist arrivals. International tourist flows. Tourist zoning of the world. Specificity of the goals and activities of international tourist services market entities. Features of segmentation of the international tourism market. Specialities of the effectiveness of the functioning international tourism market.

Тема 6. Місце України на ринку міжнародного туризму.

Роль туристичної галузі у світовій економіці. Місце туристичного бізнесу України у зовнішньоекономічній діяльності. Динаміка та структура в'їзного туризму в Україні. Збільшення кількості турпродуктів як запорука інвестицій в галузь. Потенціал ринку міжнародного туризму України. Індекс конкурентоспроможності країн у сфері подорожей і туризму Індекс конкурентоспроможності України у сфері подорожей і туризму та його складові. Туристична політика України на ринку міжнародного туризму. Основні сегменти ринку туризму України в контексті міжнародної привабливості. Урізноманітнення і розвиток пропозиції України на ринку міжнародного туризму.

Тема 7. Формування туристичного продукту в умовах транснаціоналізації.

Концепція туристського продукту в сприйнятті споживачів та виробників. Особливості властивостей туристського продукту від товару. Шкала вимірювання відносної матеріальності туристичних послуг. Нерозривність та невіддільність виробництва і споживання туристичних послуг. Життєвий цикл туристичного продукту. Фактори виробництва туристського продукту. Інвестиційна активність в економіці туризму. Масштаби виробництва та концентрація ринку в туризмі. Причини та форми концентрації в туризмі. Транснаціональні корпорації в туристичній індустрії. Теорії транснаціональних компаній вітчизняних та зарубіжних вчених. Глобальна стратегія транснаціональних компаній на світовому ринку подорожей. Особливості причин інтернаціоналізації туристського бізнесу. Позитивні та негативні аспекти впливу транснаціональних компаній на економіки країн.

Тема 8. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної індустрії туризму.

Класифікація та функції туроператорів та турагентів. Основні принципи взаємодії туроператорів і турагентів. Договори про партнерство. Франчайзинг. Бонусні та комісійні програми туроператорів. Класифікація підприємств готельного господарства. Система "зірок" в класифікації світових готелів та України. Транспортні послуги в міжнародному туризмі. Авіап перевезення та правові документи щодо міжнародного повітряного сполучення. Класифікація та особливості використання залізничного транспорту в міжнародній індустрії туризму. Міжнародне морське сполучення та правова сфера водних транспортних перевезень. Характеристика ринку водних подорожей та морських круїзів.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма здобуття освіти 242 ТУР бд 2022			
	усього	у тому числі		
л		п	с. р.	
Тема 1. Міжнародний туризм як економічне та соціокультурне явище.	12	2	2	8
Тема 2. Сучасні форми розвитку та правове регулювання міжнародного туризму.	12	2	2	8
Тема 3. Міжнародні туристичні організації та мережі. (Topic 3. International tourism organizations and systems).	14	2	2	10
Тема 4. Статистика міжнародного туризму. (Topic 4. Statistics of international tourism).	14	2	2	10
Тема 5. Сутність та класифікація міжнародного туристичного ринку. (Topic 5. The essence and classification of the international tourism market).	14	2	2	10
Тема 6. Місце України на ринку міжнародного туризму.	14	2	2	10
Тема 7. Формування туристичної пропозиції в умовах транснаціоналізації.	20	4	4	12
Тема 8. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної індустрії туризму.	20	4	4	12
Усього годин	120	20	20	80

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 242 ТУР бд 2022
Тема 1. Міжнародний туризм як економічне та соціокультурне явище.	2
Тема 2. Сучасні форми розвитку та правове регулювання міжнародного туризму.	2
Тема 3. Міжнародні туристичні організації та мережі. (Topic 3. International tourism organizations and systems).	2
Тема 4. Статистика міжнародного туризму. (Topic 4. Statistics of international tourism).	2
Тема 5. Сутність та класифікація міжнародного туристичного ринку. (Topic 5. The essence and classification of the international tourism market).	2
Тема 6. Місце України на ринку міжнародного туризму.	2
Тема 7. Формування туристичної пропозиції в умовах транснаціоналізації.	4
Тема 8. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної індустрії туризму.	4
Разом	20

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 242 ТУР бд 2022
Тема 1. Міжнародний туризм як економічне та соціокультурне явище.	8
Тема 2. Сучасні форми розвитку та правове регулювання міжнародного туризму.	8
Тема 3. Міжнародні туристичні організації та мережі. (Topic 3. International tourism organizations and systems).	10
Тема 4. Статистика міжнародного туризму. (Topic 4. Statistics of international tourism).	10
Тема 5. Сутність та класифікація міжнародного туристичного ринку. (Topic 5. The essence and classification of the international tourism market).	10
Тема 6. Місце України на ринку міжнародного туризму.	10
Тема 7. Формування туристичної пропозиції в умовах транснаціоналізації.	12
Тема 8. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної індустрії туризму.	12
Разом	80

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок в розрізі тем передбачених робочою програмою по навчальній дисципліні «Міжнародний туристичний бізнес».

Реалізація даного напрямку роботи по дисципліні «Міжнародний туристичний бізнес» для здобувачів вищої освіти денної форми навчання передбачається шляхом підготовки до практичних занять, контрольної роботи, а також підготовки усних повідомлень з презентаціями, які виконується здобувачем вищої освіти в межах самостійної роботи.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПР1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.	Виконання вправ на практичних заняттях. Виконання завдань самостійної роботи: реферат, презентація, конспект. Контрольна робота. Екзамен.
ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	
ПР3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.	
ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей..	
ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	
ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Ра- зом
	виконання завдань на практичних заняттях	рефе- рат ¹	презен- тація ²	конс- пект ³	конт- рольна робота ⁴	екза- мен	
Тема 1. Міжнародний туризм як економічне та соціокультурне явище.	2			2			4
Тема 2. Сучасні форми розвитку та правове регулювання міжнародного туризму.	2			2			4
Тема 3. Міжнародні туристичні організації та мережі. (Topic 3. International tourism organizations and systems).	2			2	8		12
Тема 4. Статистика міжнародного туризму. (Topic 4. Statistics of international tourism).	2		6	2			10
Тема 5. Сутність та класифікація міжнародного туристичного ринку. (Topic 5. The essence and classification of the international tourism market).	2			2			4
Тема 6. Місце України на ринку міжнародного туризму.	2			2	8		12
Тема 7. Формування туристичної пропозиції в умовах транснаціоналізації.	4 (2+2)			2			6
Тема 8. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної індустрії туризму.	4 (2+2)	8	6	2	8		28
Всього	20	8	12	16	24	-	80
Екзамен	-	-	-	-	-	20	20
Разом	20	8	12	16	24	20	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи (підготовка реферату – в кількості 1 од.) по темах 1-8 навчальної дисципліни (за реферат отримуючи максимум 8 балів);

² протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи (презентація по темах 1-4 навчальної дисципліни (максимум 6 бал); по темах 5-8 (максимум 6 балів) навчальної дисципліни.

³ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи (підготовка конспекту по темах 1-8 навчальної дисципліни (за кожну тему отримуючи максимум 2 бал);

За бажанням здобувача вищої освіти та за згодою викладача підготовка конспекту може бути частково замінена або доповнена написанням тез доповідей та виступом на наукових заходах або проходженням онлайн курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо.

⁴ протягом семестру передбачено написання трьох контрольних робіт по темах 1-3 (максимум 8 балів); по темах 4-6 (максимум 8 балів); по темах 7-8 (максимум 8 балів) навчальної дисципліни.

**Критерії та шкала оцінювання результатів навчання при
проведенні поточного контролю успішності здобувачами вищої освіти**

Виконання завдань на практичних заняттях (ситуаційні кейси)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	<p>Здобувач вищої освіти отримує за виконання практичних завдань без помилок, проявляє високу здатність до вміння використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, проявляє знання і розуміння основних форм і видів туризму, їх поділ. Демонструє здатність розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.</p> <p>Студент може на високому (відмінному або доброму) рівні застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення запланованих програмних результатів навчання в повній мірі.</p>
1	<p>Здобувач вищої освіти отримує у випадку не повної відповіді та помилок з виконання практичних завдань, що свідчить про середній рівень навичок здатності до вміння використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук, проявляє знання і розуміння основних форм і видів туризму, їх поділ. Демонструє здатність розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.</p> <p>Студент може на достатньому (задовільному) рівні застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з деякими помилками та інтерпретувати отримані результати, що дає можливість посередньо оцінити формування компетентностей і досягнення запланованих програмних результатів навчання.</p>
0	<p>Здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності виконаного завдання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу та невміння виконання практичного завдання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.</p>

Реферат

Кількість балів	Критерії оцінювання
6-8	<p>Здобувач вищої освіти отримує у випадку коли реферат відповідає зазначеним критеріям щодо змісту та оформленню, здобувач вищої освіти здійснив його захист шляхом відповіді на окремі питання, що свідчить про відмінний рівень знань теоретичної підготовки і використання на практиці базових понять з теорії туризму та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг. Демонструє здатність розуміти, аналізувати основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної</p>

Кількість балів	Критерії оцінювання
	<p>діяльності. Здобувач вищої освіти опрацював достатню кількість літературних джерел та статистичної інформації, проявляє адекватну оцінку знань і вмінь оволодівати сучасними знаннями, потенційну здатність встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.</p>
4-5	<p>Здобувач вищої освіти отримує у випадку позитивного захисту реферативної роботи, в якій присутні недоліки в оформленні роботи, що свідчить про середній рівень отриманих навичок самостійної підготовки, правильності інтерпретацій визначень та категорій, знань теоретичної підготовки і використання на практиці базових понять з теорії туризму та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг. Демонструє достатню здатність розуміти, аналізувати основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.</p> <p>Здобувач вищої освіти опрацював достатню кількість літературних джерел та статистичної інформації, проявляє адекватну оцінку знань і вмінь оволодівати сучасними знаннями, потенційну здатність встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.</p>
2-3	<p>Здобувач вищої освіти отримує у випадку відносно позитивного захисту реферату: Захист містить неповні відповіді на питання, помилки або нерозуміння основних визначень і категорій, що свідчить про задовільний базовий рівень знань і розуміння основ теорії туризму та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, проявляє знання і розуміння основних форм і видів туризму, їх поділ. Демонструє задовільну здатність розуміти, аналізувати і використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.</p> <p>Здобувач вищої освіти опрацював достатню кількість літературних джерел та статистичної інформації, проявляє посередній рівень навичок і знань, вмінь оволодівати сучасними знаннями, потенційну здатність встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.</p>
1	<p>Здобувач вищої освіти отримує у випадку задовільного захисту реферату, неточної та неповної відповіді на питання, допускає помилки, демонструє нерозуміння основних визначень і категорій, що свідчить про незадовільний базовий рівень знань і розуміння базових визначень і понять, здатність опановувати процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, окремих його підсистем, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, організації туристичного процесу та міжнародної туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук, проявляє знання і розуміння основних форм і видів туризму, їх поділ.</p> <p>Проявлений незадовільний рівень теоретичної підготовки з навчальної дисципліни, інтерпретування визначень та категорій. Здобувач вищої освіти опрацював певну кількість літературних джерел, демонструє незадовільний рівень навичок, знань, вмінь оволодівати сучасними знаннями, потенційну здатність встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей</p>
0	<p>Здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформленого реферату або повної невідповідності тематики реферативної роботи вимогам за змістом і оформленням.</p>

Презентація (за одну презентацію)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5-6	<p>Здобувач вищої освіти отримує у випадку коли презентація відповідає поставленим критеріям щодо змісту та оформлення. Добувач вищої освіти захистив роботу шляхом відповіді на окремі питання, що свідчить про відмінний рівень знань теоретичної підготовки і використання на практиці базових понять з міжнародного туристичного бізнесу, організації туристичного процесу та діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, основних форм і видів туризму. Демонструє достатню здатність розуміти, аналізувати і використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. Даний матеріал демонструє високий рівень програмних результатів і вміння застосовувати їх в професійних ситуаціях.</p>
3-4	<p>Здобувач вищої освіти отримує у випадку позитивного захисту презентаційної роботи, в якій присутні недоліки в оформленні роботи, що свідчить про добрий рівень отриманих навичок самостійної підготовки, правильність інтерпретації визначень та категорій. Показано достатній рівень навичок та розуміння і використання базових понять з міжнародного туристичного бізнесу, організації туристичного процесу та діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, основних форм і видів туризму. Демонструє достатню високу (добру) здатність розуміти, аналізувати і використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. Демонструє добрий рівень програмних результатів і вміння застосовувати їх професійних ситуаціях.</p>
2	<p>Здобувач вищої освіти демонструє, у випадку задовільного захисту презентації, неповні відповіді на питання, помилки або не розуміння основних визначень і категорій. Така ситуація свідчить про задовільний базовий знань і розумінь основ міжнародного туристичного бізнесу. Проявлений низький (посередній) рівень теоретичної підготовки та правильність інтерпретації визначень та категорій. Демонструє задовільну здатність розуміти, аналізувати і використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. Показаний рівень компетенцій сфери міжнародного туристичного бізнесу, демонструє задовільну оцінку знань і вміння застосовувати їх в професійних ситуаціях.</p>
0-1	<p>Здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформленої презентаційної роботи або повної невідповідності тематики роботи вимогам за змістом і оформленням, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.</p>

Конспект (за одну тему)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	<p>Наявний теоретичний матеріал, що повністю розкриває сутність базових понять з теорії туризму та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. Демонструє здатність розуміти, пояснювати особливості організації міжнародного туристичного бізнесу, аналізувати основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, можливості приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.</p> <p>Конспект поданий з виділенням і систематизацією головного матеріалу, розкриттям сутності предмета. Занотовані та розкриті питання свідчать про високий рівень розуміння і можливості використання на практиці теоретичного матеріалу.</p>
1	<p>Наявний стислий конспект, розкриває основні питання усіх тем дисципліни. Законспектовано не менш ніж 75% матеріалу, при цьому розкрита сутність поставлених питань. Зміст конспекту свідчить про розуміння і використання на практиці базових понять з теорії туризму та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, основних форм і видів туризму, їх поділу, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>Демонструє здатність розуміти, пояснювати особливості організації міжнародного туристичного бізнесу, можливості аналізувати основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності на задовільному рівні.</p> <p>Занотовані та розкриті питання свідчать про задовільний рівень розуміння і можливості використання на практиці теоретичного матеріалу.</p>
0	<p>Конспект не відповідає вимогам або відсутній конспект, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.</p>

Контрольна робота

Кількість балів	Критерії
6-8	<p>Теоретичні питання містять повну змістовну відповідь, визначено основні категорії, їх сутність та значення. Проявлений відмінний рівень знань теоретичної підготовки та дана правильна інтерпретація визначень та категорій, вірно застосовує принципи і методи організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, проявляє знання і розуміння основних форм і видів туризму. Демонструє здатність розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. Здобувач вищої освіти може застосовувати набуті теоретичні знання для інтерпретування та розв'язання практичних завдань, змістовно застосовувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.</p>
3-5	<p>Завдання в цілому виконано, але є помилки та теоретичний матеріал не повністю висвітлено. Контрольну роботу виконано з деякими неточностями трактування теоретичного матеріалу, у поясненнях не повністю розкрито зміст. Проявлений</p>

Кількість балів	Критерії
	посередній рівень знань теоретичної підготовки та розуміння визначень і категорій. Показано певний посередній рівень базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, проявляє знання і розуміння основних форм і видів туризму. Демонструє середній рівень здатності розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності, що дає можливість посередньо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах навчальної дисципліни.
1-2	Завдання виконано фрагментарно, є значні помилки та теоретичний матеріал не висвітлено належним чином. Контрольну роботу виконано зі значними неточностями трактування теоретичного матеріалу, у поясненнях не розкрито зміст. Проявлений задовільний рівень знань теоретичної підготовки та розуміння визначень і категорій. Показано задовільний рівень базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, проявляє знання і розуміння основних форм і видів туризму, їх поділ. Демонструє низький рівень здатності розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах навчальної дисципліни.
0	Відсутність виконаного контрольного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Критерії та шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1-2 теоретичне питання	9-10	Питання розкрито повністю, що свідчить про уміння в повному обсязі виявляти набуті теоретичні знання щодо принципів і методів організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, демонструвати знання і розуміння основних форм і видів туризму та їх поділу. Проявлений відмінний рівень знань теоретичної підготовки з міжнародного туристичного бізнесу та дана правильна інтерпретація визначень та категорій, демонструє високу здатність розуміння основних положень туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, здатність проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. Здобувач вищої освіти демонструє відмінні результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.
	6-8	Теоретичне питання містить незначні зауваження, що свідчить про уміння на належному рівні виявляти набуті теоретичні знання щодо принципів і методів організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, розуміння основних форм і видів

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
		туризму та їх поділу. Проявлений добрий рівень знань теоретичної підготовки з міжнародного туристичного бізнесу та дана правильна інтерпретація визначень та категорій, демонструє достатньо високу здатність розуміння основних положень туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, здатність проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, можливості приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. Здобувач вищої освіти на досить високому рівні демонструє теоретичні знання з міжнародного туристичного бізнесу, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.
	3-5	Надано неповну та нечітку відповідь на теоретичне питання, що містить помилки та свідчить про фрагментарні знання щодо принципів і методів організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, розуміння основних форм і видів туризму та їх поділу. Проявлений посередній рівень знань теоретичної підготовки з міжнародного туристичного бізнесу та дана неповна інтерпретація визначень та категорій, демонструє задовільну здатність розуміння основних положень туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, здатності проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, можливості приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. Здобувач вищої освіти на посередньому рівні демонструє теоретичні знання з міжнародного туристичного бізнесу, здатність змістовно виявляти та застосовувати отримані результати, що дає можливість на середньому рівні оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни. навичок та знань з міжнародного туристичного бізнесу.
	1-2	Надано часткову та неточну, із значними зауваженнями відповідь на теоретичне питання, що містить помилки, яка демонструє фрагментарні знання щодо принципів і методів організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, розуміння основних форм і видів туризму та їх поділу. Проявлений низький рівень знань теоретичної підготовки з міжнародного туристичного бізнесу та дана неповна інтерпретація визначень та категорій, демонструє незадовільну здатність розуміння основних положень туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів, здатності проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття, можливості приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти.
Разом	0-20	

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під реалізації навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер (ноутбук) із доступом до мережі Інтернет (Wi-Fi), мультимедійне обладнання (проектор, екран). Платформа Google Workspace for Education пакет Fundamentals. Офісний пакет Microsoft 365. Операційна система Windows, веббраузери. Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua/>), автоматизована система управління ПДАУ (АСУ ПДАУ) (<https://asu.pdau.edu.ua/>), електронне освітнє середовище на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>).

13. Політика навчальної дисципліни

Терміни виконання та перекладання:

Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перекладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету.

Здобувачі вищої освіти мають з'являтися на заняття вчасно, при проходженні заняття онлайн обов'язково вмикати камеру та мікрофон. Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/informaciyno-analitychni-dokumenty>

Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо).

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-osvita-4>

Оскарження результатів оцінювання. Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapro-osciuvannyazdobuvachiv2025.pdf>.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Алієва-Барановська В. М., Дахно І.І. Міжнародний туризм: навч. посібник-довідник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 344 с.
2. Горіна Г. О. Міжнародний туризм : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2023. 143 с.
3. Джинджоян В. В., Корнеєв М. В., Ходак О. В., Небаба Н. О. Економіка та менеджмент міжнародного туризму : навч. посіб. Київ : Каравела, 2024. 375 с.
4. Мальська М. П., Микитенко М. О., Котловський А. М. Англо-український словник термінів сфери туризму. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 446 с.
5. Міжнародний туризм : навчальний посібник / Т. В. Божидарнік, Н. В. Божидарнік, Л. В. Савош [та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 308 с.
6. Про туризм : Закон України» від 15 вересня 1995 р. № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Пунько Б. М. Міжнародний бізнес = International business : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2024. 415 с
8. Смирнов І.І., Любіцева О.О. Міжнародний туристичний бізнес і логістика в туризмі. Навч. посібник. Київ : Ліра-К, 2022. 288 с.

Допоміжні

1. Кірдан О.П. Міжнародний туризм у сучасному науковому дискурсі. *Економіка та суспільство*. 2023. № 51. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2490/2409>
2. Литвин О. В. Міжнародний туризм в сучасних умовах кризи і соціально-економічних потрясінь. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1459/1404>
3. Мальська М. П., Паньків Н. М., Ховалко А. Б. Світовий досвід розвитку туризму : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 243 с.
4. Омельченко, Г. Ю. Даниленко В.В. Особливості функціонування міжнародного туризму в кризових умовах. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. 2023. № 9. С. 58-63. DOI: <https://doi.org/10.32782/tourismhospsce-9-7>.
5. Панова І., Гладухова Є. Теоретичні основи дослідження міжнародного туризму. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2023, 322 (5), 192-196. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-322-5-32>.
9. Пузирьова П. В. Розвиток стратегічного партнерства на основі створення інноваційної бізнес-моделі повоєнного розвитку туризму в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 2022. № 8 (254). С. 39-48. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2022/08/08.22._topic_-Polina-V.-Puzyrova-39-48.pdf.
10. Тематичний словник з міжнародного туризму. Англ.-україн. словник Навч. посібник. Письменна О. О. В-во Каравелла. Київ. 2023. 328 с.
11. The Hague Declaration on Tourism. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/unwtodeclarations.1989.03.01>
12. Tourism bill of rights and tourist code. URL: <https://www.univeur.org/cuebc/downloads/PDF%20carte/67.%20Sofia.PDF>

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня туристська організація (ЮНВТО) URL : <http://lvivmun.sii.org.ua/unwto/>
2. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: ukrstat.gov.ua.
3. Державне агентство розвитку туризму України. URL : <https://www.tourism.gov.ua/>
4. Міністерство закордонних справ України. URL : <https://mfa.gov.ua/>
5. Національна туристична організація України. URL : <https://nto.ua/>
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://www.rada.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL : <https://www.kmu.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Міністерства економіки, доквілля та сільського господарства України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-ekonomiky-ukraini>
9. Туристична асоціація України. URL : <https://www.tau.org.ua/>
10. UN Tourism. URL: <https://www.untourism.int/>.